

Müzakereci Demokrasi Bağlamında Türkiye Gençlik Zirvesi Konuşma Metinlerine Kavramsal Bir Bakış

A Conceptual Examination of Turkish Youth Summit Speech Texts in the Context of Deliberative Democracy

Ali Fuat KUYUMCU¹

Öz

Günümüzün ideal yönetim biçimi olarak görülen demokrasi kavramının tarihsel süreç içerisinde insan topluluklarının yaşayış biçimleri ve edindikleri kültürel birikimler sonucunda yeni anlamlar kazanarak farklı modeller çerçevesinde tezahür ettiği görülmektedir. Bu tezahür biçimlerinden biri de Habermas'ın iletişimsel eylem teorisine dayandırılan müzakereci demokrasi modelidir. Bu model kamusal müzakere esasını benimseyen ve karar alma süreçlerinde tarafların birbirini ilgilendiren konularda ortak hareket etme anlayışı temelinde ilerleyen bir demokrasi sürecini temsil etmektedir. Bu çalışmanın amacı müzakereci demokrasi kavramı çerçevesinde Türkiye Gençlik Zirvesi toplantı metinlerinin nasıl kavramlaştırılarak içerik kazandırıldığını belirlemektir. Bu amaçla Türkiye Gençlik Zirvesi toplantılarında Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilen konuşma metinleri önce WordArt Web 2.0 analiz programı ile kelime sıklıklarına ayrıştırılmış daha sonra sıklık durumlarına göre kelime bulutu haline getirilerek görselleştirilmiştir. Çalışmanın devamında elde edilen veriler, yöntem kısmında anlatıldığı üzere çoklu bir nitel araştırma deseni ile analize tabi tutularak metne hâkim olan kelimelerin hangi anlam yükleri ile içeriklendirildiği açıklanmıştır. Çalışma özelinde örneklem olarak incelen Türkiye Gençlik Zirvesi oturumları bir kamusal müzakere süreci bağlamında ele alınmış yine müzakereci demokrasinin kuramsal temelini oluşturan Habermas iletişimsel eylem teorisi çerçevesinde incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda 03.11.2018 ve 12.07.2021 tarihlerinde iki kez gerçekleştirilen Türkiye Gençlik Zirveleri konuşma metinlerinde konuya hâkim olan meselenin kamusal müzakere kavramını merkeze alarak içerik kazandırıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müzakereci demokrasi, Habermas, Türkiye gençlik zirvesi, Nitel araştırma

Makale Türü: Araştırma

Abstract

The concept of democracy, widely regarded as the ideal form of governance today, has evolved over time and manifested itself through various models. Deliberative democracy is one such model that embodies a process grounded in the principle of public deliberation, wherein decisions are made through collaborative negotiation among concerned parties. This study seeks to analyze and contextualize the texts from Turkish Youth Summit meetings as an exemplar of deliberative democracy. To achieve this objective, the summit outputs were processed using the WordArt web 2.0 online text analysis program. Initially, the speech texts were categorized based on word frequency, visually represented through word clouds. Subsequently, the semantic nuances associated with predominant words in the text were elucidated. The findings of the study reveal that the focal point in the speech texts of the Turkish Youth Summits, conducted on 03.11.2018 and 12.07.2021, centers around contextualizing issues by emphasizing the concept of public negotiation.

¹ Bağımsız Araştırmacı, afk.omu@gmail.com,

Atf için (to cite): Kuyumcu, A.F. (2024). Müzakereci Demokrasi Bağlamında Türkiye Gençlik Zirvesi Konuşma Metinlerine Kavramsal Bir Bakış. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(4), 1855-1870.

Keywords: Deliberative democracy, Habermas, Turkish youth summit, Qualitative research

Paper Type: Research

Giriş

Müzakereci demokrasilerde aslolan karşılıklılık esasıdır. Bu durum ise müzakere edecek tarafların görüşlerini karşılıklı olarak eşit şartlarda beyan edebilmesi durumunu ifade eder. Bahsedilen karşılıklılık durumunun gerçekleşebilmesi ise kamusal müzakere süreçlerinin demokratik bir ortamda gerçekleştirilmesi ile mümkün olabilir. Bu bağlamda kamusal müzakere süreçlerinde demokratik gereksinimlerin sağlanamaması Habermas'ın "iletişimsel eylem" kavramıyla tanımladığı ideal iletişimin durumunun gerçekleşmediği anlamına gelmektedir. İletişimsel eylemi sekteye uğratan durumlar, yani kamusal konuşma süreçlerini yapı bozuma uğratan süreçler Habermas'ın "stratejik eylem" olarak adlandırdığı ve aslında "ideoloji" olarak da isimlendirilebilecek olan "sistemik olarak çarpıtılmış iletişim" biçimidir (Eagleton, 2015, s. 35).

Kamusal müzakerelerde tarafların karşılıklı fikir alışverişi esasına dayalı, tarafları ilgilendiren meselelerde karar verme iradesinin politik ve sivil unsurlar arasında eşitlik ilkesi gözetilerek rızaya dayalı bir şekilde alınabilmesi demokrasi kavramının da temel hak ve özgürlükler açısından içinin doldurulabilmesi ve birtakım eksikliklerinin giderilmesi açısından önemlidir. Bu sebeple demokrasilerde halkın karar verici rolünde olabilmesi için gerekli mekanizmaların oluşturulması gereklidir (Şentürk, 2008, s. 55). Bu mekanizmalardan en önemlilerinden biri de devletin siyasal etkisinden yalıtılmış olarak görüş ve kanaatlerin özgürce ifade edilebildiği denetim ve gözetimden uzak bir kamusal alan varlığını oluşturularak sivil muhalefetin gelişip olgunlaşması için açılacak alanlardır (Tosun, 2001, s. 43).

Tüm bu açıklamalardan hareketle Adalet ve Kalkınma Partisinin yönetimi elinde bulundurduğu yaklaşık yirmi yıllık süre zarfında müzakereci demokrasi anlayışını benimseyen birtakım süreçleri yürüttüğünü görmekteyiz. Bu süreçlerden en bilinenleri Kürt vatandaşların sorunlarının çözümü için gerçekleştirilen "Demokratik Açılım Süreci" ya da kamuoyunda daha çok bilinen adıyla "Kürt Açılımı" olarak adlandırılan süreç örnek gösterilebilir. Yine Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından "devletin en ücra köşelerine kadar uzanan elleri" olarak nitelendirdiği ve halkın ihtiyaç ve beklentilerinin tespiti noktasında kritik makam olarak gördüğü muhtarların sorun ve beklentilerinin karşılıklı müzakere yöntemi ile ele alındığı "CB Muhtarlar Toplantıları" da bu çerçevede ele alınan önemli bir kamusal müzakere örneği olarak nitelendirilebilir. Bu ve buna benzer çabalar toplum beklentilerinin gerçekleştirilmesi ve birtakım sorunların giderilmesine yönelik diyaloga açık müzakere yöntemleri olduğu görülmektedir.

Çalışma kapsamında incelemeye tabi tutulan Türkiye Gençlik Zirvesi toplantıları da iktidar ile seçmen kitlesi arasında müzakereci demokrasi bir unsuru olarak icra edilen kamusal bir müzakere süreci olarak ele alınmıştır. Çalışmanın amacı Müzakereci demokrasi bağlamında Türkiye Gençlik Zirvesi Konuşma metinlerinin içeriksel bir analizinin yapılarak söylemin hangi vurgularla öne çıkarıldığının tespitine gitmektir. Bu amaçla Cumhurbaşkanı tarafından zirvede yapılan konuşmaların metinleri analiz edilerek sıklık durumlarına göre tablolastırılmış daha sonra kelimeler görselleştirilerek kelime bulutuna çevrilmiştir. Böylece elde edilen veri seti ile müzakereci demokrasi bağlamında hangi kavramların öne çıktığı belirlenerek nasıl içerik kazandırıldığının metinler üzerinden tespitine gidilmiştir.

1. Habermas İletişimsel Eylem Kuramı

Habermas (1996), iletişimsel eylem kuramını oluştururken Max Weber'in Amaçsal-rasyonel eylem kuramını kendisine temel alarak modern toplulukların gündelik yaşamlarında gerçekleştirdiği iletişimsel pratiklerin neden kuramsal bir karşılığının bulunmadığının empirik sorusu ile kuramının çıkış noktasını belirlemiştir (s.193).

Kurama göre içinde yaşanılan toplum bilişsel estetik ve normatif davranışların beraber sergilendiği kültürel bir alandır. Tüm bu bileşenler üzerinden içinde yaşanılan alan bireyin özgürlüğünün olduğu bir alan olarak da tanımlanmaktadır. Bu alan bireysel düşünmenin hâkim olduğu iletişimsel aklın ağır bastığı insanların vatandaş olduğu kadar bir birey olarak da farklı statülere var olduğu bir alandır. Tüm bu koşullar üzerinden Habermas içinde yaşadığımız toplumun yaşam alanlarını “kamusal alan ve özel alan” olmak üzere iki farklı statüye ayırmıştır. Kamusal alan olarak nitelenen alan medya aygıtlarının dâhil olduğu ve kamuoyunun etkisinde olan alan iken özel alan ise kişilerin özel yaşamlarını içine barındıran aile birliği ve komşuluk ilişkileri gibi bireysel ilişkilerin gerçekleştiği alan olarak tanımlanmaktadır (Cusset, 2001, s. 50).

Habermas halkı siyasal oluşumlardan ayrı göreyerek bu yapıyı toplumsal sözleşmenin bir ürünü olarak tanımlamıştır. Toplum sözleşmesini eşit haklarda yaşamayı tercih eden özgür bireyler arasında gerçekleştiğini ifade ederek bireylerin bir arada olma durumundan dolayı ihtiyaçları doğrultusunda gerekli gördükleri yasaları kendileri koyarak birlikte yaşama iradesini temin ettiklerini belirtir (Sitembölükbaşı, 2005, s. 148). Eğer ortada özgür irade ile alınmış bir toplumsal sözleşmeye dayalı birliktelik varsa toplumda alınacak kararların da demokratik bir süreç takip edilerek alınması tüm tarafların katılımının sağlanarak gerçekleştirilmesi gereklidir. Habermas tamda bu noktada liberal demokrasinin eksikliğinden bahsederek bir eleştiri getirmektedir. Ona göre liberalizm sonrası toplumlarda bir çalkalanma olmaktadır. Modernleşme ile iktisadi anlamda birçok sorun ortaya çıkarken örgütlenmiş kapitalizm sonucunda sosyal devlet anlayışının yerini kitle demokrasileri düzeni almıştır. Böylece ekonomik baskı altında olan kapitalist üretim biçimi ayakta tutulmaya çalışılmıştır. Bu çaba güdülürken kimi zaman faşist ve otoriter baskılar uygulanmaya başlanmıştır (Habermas, 1996, s. 839). Bu durumun toplumsal katılımın ve çoğulcu demokrasinin işleyişinin önünde bir engel olarak gören Habermas iletişimsel müzakereci demokrasi kuramıyla çoğulcu toplumlardaki demokratik edinimlerin iletişimsel bir çerçevede kavramsallaştırarak yöneten ile yönetilen arasında müzakerecinin edinildiği bir halk egemenliğini tanımlamıştır.

Bakıldığında liberal demokrasinin içinde bulunduğumuz çağda toplumların ihtiyaçlarına tam olarak cevap verememesi özellikle katılım esasının öncelikli olduğu bir demokrasi modeline ihtiyaç duyulması sebebiyle insanları alternatif bir demokrasi modeli arayışına itmiştir. Bu bağlamda Habermas'ın iletişimsel eylem kuramı üzerinden diyalog esasına dayalı bir alternatif modeli olarak tanımladığı müzakereci demokrasi modeli günümüzde en ideal demokrasi modeli olarak nitelendirilmiştir.

2. Müzakereci Demokrasi Kavramı

Müzakereci demokrasi liberal demokrasinin birtakım eksikliklerinin giderilmesi amacıyla geliştirilmiş bir demokrasi modelidir. Liberal demokrasilerde en nihayetinde daha bireysel niteliklerin önde olduğu toplumun azınlık durumunda olan kesimlerinin sorunlarını çözmekte yetersiz kaldığı görülmüştür.

Liberal demokrasilerin yetersiz kaldığı durumlar şu şekilde sıralanabilir;

a) Liberal demokrasilerde daha bireyselliğin ön planda olduğu vatandaşlar ile arasında sözleşmeye dayalı kurduğu bağ nedeniyle, toplum içerisinde bulunan etnik farklılıklara, azınlık durumunda olan guruplara ve cinsiyet ayrımcılığı gibi konularda çözüm üretebilmesinin yetersiz kalması.

b) Her ne kadar düzenli seçimlerle halkın iradesi sandığa yansımış olsa bile ileriki süreçte seçilenler ile arasında ortaya çıkan kopukluklar ve halkı ilgilendiren konularda kopuklukların yaşanması sonucu alınan kararların vatandaşların beklentilerinden uzak kalması.

c) Çoğunluğun gücünü ele geçiren siyasal yapılanmaların elde ettiği üstün yetkiler sonucu ortaya çıkan sorunlar. Yetkinin toplumdan alındığının unutulması ve alınan kararların toplumun beklentilerini karşılamaması sonucu devlet kurumlarına karşı azalan güven.

d) Çoğunluğun yönetime katılamaması ve herhangi bir söz hakkının olmaması sonucu sosyal tercihlerde adaletsizlikleri ortaya çıkarması ve bu durumun yarattığı sosyal dengesizlikler.

e) Eşit oy ilkesi demokratik katılım sürecini yansıtmakla birlikte çoğunluk oluşturamamış farklı görüşlerin oluşturduğu alt gurup ya da kültürlerin dışlanarak temsil edilememesi (Sitembölükbaşı,2005, s. 139-144)

Ortaya çıkan tüm bu sorunlar liberal demokrasi anlayışına karşı alternatif bir demokrasi modeli arayışlarını da beraberinde getirmiştir. Ve en nihayetinde liberal demokrasi modelinin önde gelen eleştiricileri alternatif bir model olarak gördükleri müzakereci demokrasi modelini ideal bir demokrasi modeli olarak öne sürmüşlerdir (Tunç, 2013, s. 1125).

Müzakereci demokrasi liberal demokrasinin aksine kamusal alanın gündelik yaşamı içerisinde taraflar arasında fikir alışverişine dayalı bir iletişim anlayışının hâkim olduğu, böylelikle yurttaşlar ile müzakerecinin demokratik yönetimin temeline alındığı bir model olarak karşımıza çıkmaktadır (Doğanay, 2003, s. 49).

Bu bağlamda bakıldığında müzakereci demokrasi modelinin en önemli yönü liberal demokrasilerin eksikliği olan azınlıkların dinlenebilmesi ve karar alma süreçlerine katılımı noktasında topluma daha bütünleştirici bir bakış açısı sunan bir model olarak nitelendirilebilir olmasıdır. Katılımın varlığından söz edebilmemiz için ise tarafların bir araya toplanan ve özgür ve eşit şartlarda fikir alışverişinde bulunabilen bir müzakere masasından bahsetmemiz gereklidir. Çünkü müzakereci demokrasiler özünde tüm vatandaşların eşitlik ilkesi ile katılımını ile eşitler arası konuşma ve tartışmayı gerektirir (Cohen, 1999, s. 146). Kurulacak müzakere masasının ise taraflar açısından bir takım demokratik unsurları içermesi gereklidir. Bu unsurlar şu şekilde sıralanabilir;

- a) Müzakere edilecek masada tarafların eşitlik ilkesi çerçevesinde bulunması.
- b) Müzakere edilecek konularda açık ve şeffaf olunması.
- c) Baskılardan uzak ve tarafsızlığın ön şart olarak belirlenmesi.
- d) Müzakere ortamının duygusallıktan ve ön yargılardan uzak rasyonel bir zeminde ele alınması.

Müzakereci demokrasi kavramının ortaya koyduğu müzakere sürecindeki koşullara bakıldığında koşulların argümantatif bir yaklaşıma işaret ettiği söylenebilir. Müzakere sürecinde katılımcılar tarafından öne sürülen savlar katılımcıların toplumsal konulardan bağımsız olarak kendilerini temsil etmektedir (Atagül, 2017, s. 45).

Müzakereci demokrasilerin idealinde müzakere masasının katılımcıları belirli bir siyasal sorunun çözümünde herhangi bir ön şart sunmaksızın belirlenen sorunun çözümü noktasında çaba göstermektedirler. Önsel normlar ya da gereklerin yetkisi tarafları bağlamaz. Müzakerede ele alınan sorun çözüm noktasına akıl yoluyla varma çabası vardır. Bu nedenle rasyonel bir tutum sergilerler. Taraflar probleme yönelik çözüm önerilerini sunarken bu öneriler eleştiriye açıktır. Katılımcılar ancak en rasyonel fikir ortaya atılınca fikir birliğine vararak rıza gösterirler. Oluşan rızada rasyonelliği sağlayan ön şart ise müzakere taraflarının eşit ve özgür bir ortamda bulunabilmeleri ile mümkündür. Tarafların öneri sunma ya da fikirlerini beyan etme noktasında baskıdan uzak eşit bir pozisyonda bulunmalıdırlar. Hiçbir katılımcı diğer katılımcıya fikirlerini

dayatma noktasında bir ayrıcalığa sahip olmamalıdır. Çünkü müzakereci demokrasilerde asıl hedef tartışmalardan uzak ortak uzlaşının olduğu görüş birliğine varmaktır. Konsensua'nın gerçekleşemediği durumlarda katılımcılar tarafından oylama yöntemine başvurulsa dahi ortaya çıkan sonuç Kolektif bir yargıdır (Young, 1999, s. 176).

Habermas'ın iletişimsel eylem teorisi temelinde şekillendirdiği müzakereci demokrasi günümüz koşullarında alternatif bir demokrasi modeli olarak tercih edilmektedir. Modelde liberal demokrasinin eksiklerinin giderilmesi amaçlanırken modern toplumlarda ortaya çıkan temsil sorununun iletişim esası temelinde müzakere yoluyla çözüme kavuşturulması noktasında yen bir demokrasi modeli olarak öne çıkmaktadır.

3. Yöntem

Bu çalışmada çalışmanın yapısı itibarıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi var olan problemin çözümüne ilişkin gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi bir takım nitel veri toplama yöntemlerini kullanarak, öncesinde bilinen veya fark edilmemiş problemlerin algılanmasına, probleme ilişkin doğal olguların gerçekçi bir şekilde ele alınmasına yönelik öznel-yorumlayıcı bir süreci ifade etmektedir (Seale, 1999, s. 465-478).

Nitel Araştırmalarda araştırmacı çoklu bir desen belirleyebilir. Yapacağı çalışmanın özgünlüğüne bağlı kalmak kaydıyla betimsel bir yaklaşım izleyerek içerik analizi yöntemi ile birtakım temaları belirler ve elde ettiği verileri kendi yorumları çerçevesinde analiz ederek yorumlayabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 221).

Bu çalışmada da çoklu desen yöntemi belirlenmiştir. Öncelikle veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde araştırmacı konusu içerisine giren kavramlardan bir kategori oluşturarak incelenen veri setinde bu kavramlar içerisine giren kelime ya da görselleri sayarak gruplandırma yoluna gidilmektedir (Silverman, 2018, s. 168).

Bu bağlamda çalışmada içerik analizinin bir türü olan tematik analiz yönteminden de faydalanılmıştır. Tematik analiz ile elde edilen verinin içerisinde sıklıkla kullanılan temaların neler olduğu belirlenerek en küçük boyutlarına kadar analiz edilerek raporlanabilmesi (Braun ve Clarke, 2019, s. 873-898) ayrıca içeriğinde bulunan kelime ve kelime öbeklerinin sınıflandırılarak ayrı ayrı sayıya bilmesi de sağlanmaktadır (Özdaşlı ve Çelikkol, 2012, s. 146). Veri setinin kavram taraması yapıldığında “metinlere hâkim olan genel kavramlar ortaya çıkarılarak hangi anlam yükleri ile içeriklendirildiği” belirlenebilmektedir (Erkan, 2014:247). Son olarak ise elde edilen bulgular betimsel analiz yöntemine tabi tutulmuştur. Betimsel analiz yöntemi, elde edilen bulguların önce özetlenerek sonra da yorumlanarak okuyucuya yalın bir biçimde sunulması işlemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 221). Çalışma yönteminde çoklu desen kullanımının yanı sıra veri setinin kavram taraması yapılırken Çiğdem Aksu Çam'ın “Uluslararası Metinlerde Çevre” isimli çalışmasında çizdiği model izlenmiştir (Çam, 2014, s. 241-279).

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı müzakereci demokrasilerin önemli bir boyutunu teşkil eden kamusal müzakere süreçlerinin icrasında sarf edilen konuşma metinlerinin nasıl kavramsallaştırılarak içerik kazandığını ortaya çıkarmaktır. Çalışmadaki asıl amaç ise bir kamusal müzakere örneği teşkil eden Türkiye Gençlik Zirvesi toplantı çıktılarının incelenerek metinlere yüklenen anlamların gerek toplantı ana teması gerekse bir kamusal müzakere sürecini temsil etmesi durumu üzerinden nasıl kavramsallaştırıldığının incelemektir. Bu bağlamda çalışmada Türkiye Gençlik Zirvesi konuşma metinlerinin içeriksel bir taraması yapılarak metinlere hâkim olan sözcüklerin kavram yüklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Böylelikle iki farklı zaman aralığında yapılan gençlik zirvesi toplantılarında metinlerin kavramsal bir yolculuğu yapılarak var olan anlamsal değişiklikler ortaya çıkarılmıştır. Ardı sıra hangi toplantıda hangi kavramların öne çıktığı ya da önem kazandığı tablolaştırılarak, kelime bulutu ile görselleştirilebilmiştir. Böylece ana tema ortaya çıkarılarak Müzakereci bir anlayışla gerçekleştirilen zirvede kullanılan metinlerin içeriği kamusal bir müzakere bağlamında nasıl kavramsallaştırıldığı incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Türkiye’de müzakereci demokrasi kapsamında gerçekleştirilen kamusal müzakere süreçleri oluşturmaktadır. Bilindiği üzere ülkemizin kamu kurum ve kuruluşları tarafından müzakere amacı güden birçok toplantı ya da zirve gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle kamusal müzakere kapsamına giren tüm oturumların incelenmesi mümkün değildir. Bu bağlamda evreni daraltabilmek ve evrenin genelini en iyi şekilde temsil edebilecek bir örneklem seçimine gidilmiştir.

Örneklem seçiminde ise nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir örneklem yöntemi olan “amaçlı örneklem” yöntemi tercih edilmiştir. Bu örneklem yönteminin seçilmesindeki temel amaç, çalışma kapsamında incelenen kişi olay ya da durum hakkında araştırmanın amacı doğrultusunda tüm yönleri ile derinlemesine bilgi edinebilmektir(Maxwel, 1996). Böylelikle Türkiye’nin genç bireyleri ile müzakereyi amaç edinilerek gerçekleştirilen Türkiye Gençlik Zirvesi (TGZ) oturumları araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman inceleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem ile araştırılmak istenilen olgu ya da olguların ortaya çıkarılabilmesi amacıyla belirlenen yazılı bir metnin analizi yapılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 217). Bu bağlamda veri setini elde edebilmek için Cumhurbaşkanlığı resmî web sitesine girilerek ilki 03.11.2018 İkincisi ise 12.07.2021 tarihlerinde gerçekleştirilen Türkiye Gençlik Zirvelerinde Cumhurbaşkanı tarafından yapılan konuşmaların tam metnine ulaşılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler önce WordArt Web 2.0 çevrim içi analiz programına yüklenerek kelime sıklıklarına ayrıştırılmış daha sonra sıklık durumlarına göre kelime bulutu haline getirilerek görselleştirilmiştir. Çalışmanın devamında WordArt aracı ile elde edilen veriler, yöntem kısmında anlatıldığı üzere çoklu bir nitel araştırma deseni ile analiz edilmiştir.

4. Bulgular

4.1. Birinci Türkiye Gençlik Zirvesine İlişkin Bulgular

Gençlerin sorunları ve beklentileri üzerine kurulu olan Türkiye Gençlik Zirvesi ilk toplantısı 03.11.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Zirvenin sahipliğini ise Türkiye Gençlik STK’ları Platformu (TGSP) üstlenmektedir. Kısaca Platformdan bahsederek, Türkiye’de faaliyet gösteren gençlik STK’ları ve özel kuruluşların gençlik yapılanmalarını bir çatı altında toplayarak birlikte hareket etmek ve gençlerin sorunlarına kalıcı çözümler getire bilmek amacıyla kurulmuş üst bir yapılanma olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylelikle Türkiye’nin genç nesillerinin en önemli ihtiyaçlarından olan giyim, barınma staj ve iş imkânlarına erişebilme noktasında bir çatı kuruluş görevi gördüğünü belirtmemiz yanlış olmayacaktır.

TGSP tarafından gerçekleştirilen Türkiye Gençlik Zirvesi (TGZ) alanda yapılan organizasyonlar arasında en kapsamlı zirve olması açısından da önem arz etmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın da yer aldığı ilk zirve siyasetçilerden sanat camiasına sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden akademisyenlere kadar geniş bir katılımcı tarafından takip edilerek Yıldız Teknik Üniversitesi Kongre Merkezinde gerçekleştirilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. 03.11.2018 Tarihli 1. Türkiye Gençlik Zirvesi görselleri

Kaynak: <https://tccb.gov.tr/haberler/410/99517/-genclerin-gerisinde-kalan-degil-onlara-rota-cizen-bir-anlayisla-calismalarimizi-yurutmeliyiz-> Erişim tarihi: 03.02.2022

Zirve gençlik STK'larını bir araya getirmek (1), Genç nesillerin sorunları ve ihtiyaçlarının istişare edildiği zemini oluşturmak (2), Gençlere sunulması gerekli kamusal hizmetlerde vizyoner bir birlik oluşturmak (3), TGSP üyelerinin çalışmalarının kurumlar ile paylaşılabilmesi (4) gibi dört önemli amaç etrafında toplanmıştır. Zirvenin teması ise '*Gençlik ve Sosyal Girişimcilik*' olarak belirlenmiştir. Bu zirve birçok amacı içerisinde barındırdığı gibi, gençlerin başarılarını teşvik etmek ve ödüllendirilmesi üzerine önemli bir sorumluluğu da yerine getirdiğini görmekteyiz. Bu bağlamda zirvede öne çıkan konulardan biri de Türkiye Gençlik Zirvesi (TGZ) ödülleri. Bu ödüller 15-19 yaş aralığındaki gençlerin geliştirdikleri iyi örneklik oluşturan, nitelikli, özgün ve ilham veren projelerin desteklenmesi üzerine konumlandırılmıştır. Ödüllerin kapsamına bakıldığında gençler açısından birçok ihtiyaca çözüm odaklı destekler olduğu görülmektedir.

Bu destekler sırasıyla; Gençlerin manevi gelişimine katkı sağlayan uygulamalara erişim (1), Gençlerin STK'larda aktif görev almalarının önünü açarak sorumluluk almalarını sağlayacak özgün gönüllük uygulamaları (2), Genç nesiller için yaygın eğitim programları (3), Kültürel ve sanatsal gelişim destekleri (4)

Dezavantajlı (engelli, bağımlı, evsiz) gençlere yönelik toplum hizmeti (5) Sağlıklı genç nesillere yönelik sağlık ve spor hizmetleri (6) Bilimsel merak ve eğitim ihtiyaçlarına yönelik alt yapı hizmetleri (7) Gençlerin iş yaşamında tutum ve beklentilerini geliştiren projeler (8) gibi birçok farklı desteği içerdiği görülmektedir. Bu bağlamda zirvede toplumsal fayda sağlayan ve iyilik odaklı projeler arasından ilk 6'ya giren genç girişimcilere ödülleri Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından taktim edilmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan zirvenin konuşmacısı olarak gençler üzerine birçok konuya temas etmiştir. Özellikle konuşmasında gençlerle daha sık bir araya gelinmesinin öneminden bahsederek. Özellikle bu gibi organizasyonlar sayesinde gençlere ulaşarak daha çok muhabbet etmek ve onları dinleyerek dertleşmek noktasında önemli olduğunu bildirmiştir.

Özetle değinmek gerekirse çalışma kapsamında incelediğimiz birinci Türkiye Gençlik Zirvesi özellikle gençlik kavramı üzerine kurulu gençlerin sorunlarını tespit etmek ve ihtiyaçlarını belirleyerek bunları temin etme noktasında karşılıklılığın yani diyalogun esas alındığı kamusal bir müzakere sürecinin iyi bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Cumhurbaşkanının açıklamalarında görüldüğü üzere bu gibi toplantıların genç nesillere kavuşmak, onlarla bir arada olmak, karşılıklı muhabbet ve dertleşme noktasında diyaloga uygun önemli çabalar olarak nitelenebilir.

Bu kapsamda Türkiye Gençlik Zirvesi gençlerin sorunlarının çözümü ve beklentilerinin karşılana bilmesi bağlamında önemli bir zirve olarak tanımlanmaktadır. Zirvenin ana teması "Gençlik" olduğu ve zirvenin her anlamıyla genç vatandaşlara yönelik olduğu görülmektedir. Bu bağlamda Cumhurbaşkanı tarafından zirvede yapılan konuşma metni zirvenin ana çıktısı olarak değerlendirilmiştir. Konuşma metni incelendiğinde yaklaşık olarak üç bin beş yüz altmışaltı sözcükten oluştuğu görülmektedir. Zirve metni üzerinde yapılan tarama sonuçları aşağıda tablo halinde görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. 03.11.2018 Tarihli CB Gençlik Zirvesi konuşma metni kavram taraması

Kavram	Kullanım Sıklığı	Kavramın Yüklendiği Anlam
Genç	103	Gençlik Genç vatandaşlar Gençlerin duyguları Gençlerin ufku Gençlerle ilgili faaliyetler
Birlik	10	Milletçe bir arada olmak Kenetlenmek Beraberlik
Vatan	43	Milletçe birlikte bağımsız olarak yaşanılan toprak parçası
Millet	28	Aynı toprak parçasında birlikte yaşayan insan topluluğu, halk
Demokrasi	2	Yönetim modeli
Hak	6	İnsan hakları
Sosyal	3	Sosyal medya Sosyal Kültür Sosyal girişimcilik

Elde edilen verilere bakıldığında konuşma metninde “Genç” ifadesinin en yoğun kullanılan ifade olduğu görülmektedir. Kullanım sıklığı 103 olarak tespit edilmiştir. Zirvenin bir gençlik zirvesi olması genç vatandaşların beklentileri ve sorunlarının çözümüne odaklı bir amaç taşıması sebebiyle Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yapılan konuşmanın çerçevesi ve zirvenin ana teması “Genç” ifadesi ile belirlendiği görülmektedir. Kullanılan genç sözcüğü gençlerin duyguları, gençlerin ufku, genç vatandaşların sorunları anlam yükleri ile içeriklendirilmiştir.

Konuşma metninde en çok kullanılan ikinci ifade ise “vatan” ifadesidir. Bu ifade kendisi ile aynı anlamları taşıyan, yurt, ülke, memleket, Türkiye gibi ifadeler ile birlikte kullanılarak hepsini kapsayan çatı bir ifade olarak nitelendirilebilir. Toplamda kırk üç defa kullanılan bu ifadelerin ortak noktası anlamsal olarak vatan kavramının oluşturduğu için sıklık tablosunda da ortak sözcük olarak vatan kelimesiyle tanımlanmıştır. Bu ifadelerin tamamının sözlükte kullanılan anlamı olan milletçe birlik ve beraberlik esasına dayalı olarak yaşanılan toprak parçasını anlamında kullanıldığı görülmektedir.

Millet ifadesinin ise toplamda 28 defa kullanıldığı görülmüştür. Bu ifade vatan kelimesiyle uyumlu olarak vatani oluşturan unsurlar bağlamında ulus, topluluk kavramları ile birlikte kullanılarak vatan millet birliğine vurgu ön plana çıkarılmıştır. Millet kavramının ardından en sık kullanılan kavramın “Birlik” kavramı olduğu ve toplamda 10 defa kullanıldığı görülmektedir. Zirvenin gençlerle müzakere amacı güderek birlik ve beraberliğin esas alındığı bir zirve olması bu amacın konuşma metnine de yansıdığını ifade edebiliriz. “Hak” kavramı konuşma metni içerisinde “insan hakları” bağlamında 6 defa kullanım sıklığı bulurken bu kavramın içini dolduran “Demokrasi” kavramının ise 2 defa kullanıldığını görmekteyiz. Metinlerde dikkat çeken bir diğer kavram ise “Sosyal” olarak belirlemektedir. Bu kavram özellikle gençler açısından önem arz eden, sosyal medya, sosyal kültür ve sosyal girişimcilik gibi ifadelerle içerik kazandırılarak kavramlaştırıldığını görmekteyiz.

Özetle 1. Türkiye Gençlik Zirvesi konuşma metnini oluşturan anlam yüklerine bakıldığında öncelikle “genç” ifadesi ile genç vatandaşların sorun ve beklentileri üzerinden anlamın yoğunlaştığı görülmüştür. Bunun dışında *vatan*, *millet*, *birlik*, *beraberlik* gibi kavramlara sıklıkla yer verilerek toplumsal diyalogun ön planda tutulmuştur. Böylelikle zirvede genç açısından atılacak adımların karşılıklı olması ve beklentilerin müzakere yoluyla çözülebilmesi vurgulanmıştır.

Konuşma metni kavram taraması sonucu ortaya çıkan kelime sıklık tablosu görselleştirme yoluna gidilerek kelime bulutuna dönüştürülmüştür (Şekil 2)

Şekil 2. 03.11.2018 CB Gençlik Zirvesi Kelime Bulutu

Kelime bulutları araştırılan bir konu üzerinde kullanılan kavramların farklı boyut ve renklerde sıklık durumlarına göre bir araya getirilerek bulut şeklinde görselleştirilmesi yöntemidir. Böylelikle hangi kavramın ne sıklıkla kullanıldığı ve ne kadar öne çıkarıldığı görülebilmektedir.

Elde edilen kelime bulutuna bakıldığında sırasıyla “Genç” “Vatan” “Millet” “Birlik” ve “Hak” gibi kavramların kullanım sıklığı ile orantılı şekilde bulut görselinde boyutlandırılarak öncelik sırası ile yerini aldığı görülmektedir.

4.2. İkinci Türkiye Gençlik Zirvesine İlişkin Bulgular

İkincisi 12.07.2021 tarihinde Beştepe Millet ve Kongre Merkezinde gerçekleştirilen zirvede tıpkı ilk zirvede olduğu gibi sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden siyasete, sanat camiasından akademisyenlere kadar geniş bir katılımcı profiline sahip olduğunu görmekteyiz.

“*Nitelikli Genç Nitelikli Toplum*” temasının belirlendiği zirvenin açılış konuşması ilk zirvede olduğu gibi Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasına, zirvenin ev sahipliğini yapan Türkiye Gençlik STK platformlarının (TGSP) 88 üyesi ve 150 paydaşıyla ülkenin en kapsayıcı platformu olduğunu belirterek başlamıştır (Şekil 3)

Şekil 3. 12.07.2021 Tarihli 2. Türkiye Gençlik Zirvesi Görselleri

Kaynak: <https://tgsp.org.tr/tr/haber/turkiye-genclik-zirvesi-2021-programi-ankara%E2%80%99da-gerceklesti> Erişim: 04.02.2022

Konuşmasının devamında TGSP platformunun özellikle gençlerin birbiriyle arasındaki kardeşliği pekiştiren bir anlayışla çalışmalarını sürdürerek, gençlerin niteliklerini ve gelişimlerini destekleyen birçok projeyi hayata geçirdiğini belirtmiştir. Bu bağlamda konuşma içeriğinin gençlerin durumu, onların beklentileri ve sorunlarının çözümü üzerine bir çerçeve çizilerek oluşturulduğunu görmekteyiz. Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasında gençlere ulaşmanın en önemli yolu olarak onları dinlemek ve onlara kulak vermek olduğunu belirtmiştir. Ancak bu yolla gençler arasında bir duygudaşlık kurula bileceğinden bahsederek tıpkı ilk zirvede olduğu gibi diyaloga açık olmayı ve karşılıklı istişare ile sorunların çözülebileceği işaret etmiştir. Cumhurbaşkanı'nın ifade ettiği bu söylem ise zirvesinin, toplumun önemli bir kesimini oluşturan gençler ile onları ilgilendiren konuların karşılıklılık esası ve müzakereci demokrasi anlayışıyla tarafların bir araya gelerek kamusal bir müzakere süreci izledikleri bir zirve söylemimizi destekler bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır.

Konuşmanın satırbaşlarına baktığımızda, TGSP platformunun sadece proje üretmek gençlerin ihtiyaçlarını belirleme ve bu ihtiyaçları giderme çabası içerisinde olmadığı tüm bunları destekleyen bir takım bilimsel çalışmalarında gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Platformun önemli araştırmalara imza attığını belirtilerek örneğin Platformun 34 ilde 8 bin 200 genç ile gerçekleştirdiği Türkiye'nin Gençleri 2020 adlı araştırmada çıkan sonuçlara göre önyargı ve dayatmaların aksine dünyaya örnek olacak ve her geçen gün kendini geliştirme yolunda ilerleyen bir gençliğin varlığından bahsedilmiştir. Konuşma metninde bugüne kadar gençler için devlet tarafından gerçekleştirilen alt yapılardan da bahsedilmiştir. Özellikle gençlik merkezleri, spor salonları, yurtlar ve burs desteklerinin önemli ölçüde arttırıldığı belirtilmiştir. Yine konuşma metninde önemli görülen bir hususunda gençlerin siyasete katılabilmeleri amacıyla seçme ve seçilme yaşının indirilmesi konu olduğu belirtilebilir. Erdoğan konuşmasında seçilme yaşını 30'dan 25'e daha sonra ise 18'e düşürerek gençlerin siyasete olan ilgisinin arttırılmasının hedeflendiğini belirtmiştir.

2021 yılı Gençlik Zirvesi konuşma metni ile 2018 yılında gerçekleştirilen Türkiye Gençlik Zirvesi konuşma metninin içerik olarak birbirine yakın söylemlerle inşa edildiğini görmekteyiz. 2018 tarihli zirvenin konuşma metninde o zamana kadar gençler için önemli ihtiyaçların neler olduğu ve bu ihtiyaçların giderilmesi noktasında ne gibi çalışmalar yapıldığı konusu bir önceki hükümetler ile kıyaslanarak veriler dâhilinde orta konulmuştur. 2021 tarihli ikinci zirvede de aynı durumun bir benzeri yapılmıştır. Fakat iki zirve arasında geçen yaklaşık üç yıllık sürede gençler adına gerçekleştirilen imkânlarda belirli artışların olduğu görülmektedir. Bu durum cumhurbaşkanı'nın konuşma metninin gençlerimiz için çalıştık çabaladık sözleriyle başlayan bölümde görülmektedir. Bu bağlamda 2018 yılında yapılan zirvede bahsi geçen, gençlik merkezi, spor tesisi, kütüphane, kredi ve burs ücretler, yurt yemek yardımları gibi gerekliliklerin

büyük oranda arttırıldığı belirtilerek rakamlarla ortaya konulmuştur. Bu açıdan bakıldığında iki zirve arasında konu bütünlüğün bakımından bir paralellik olduğu görülmektedir.

Tüm bu çerçeveden baktığımızda zirvenin ana çıktısı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşma metni olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda metin yaklaşık bin yedi yüz yirmi yedi sözcükten oluşmaktadır. İlk bildiri ile bir kıyaslama yaptığımızda ilk zirve konuşma metninin ikinci zirvenin konuşma metninden yaklaşık iki kat daha fazla sözcüğe sahip olduğunu görmekteyiz. Hacimsel olarak birbirinden çok farklı kelime boyutuna sahip olan iki konuşma metninin niceliksel olarak bir kıyasının yapılması sağlıklı bir netice vermeyecektir. Bu bağlamda çalışmanın amacı ve Türkiye Gençlik Zirvesi toplantılarının ana teması üzerinden yine özellikle “Gençlik” kavramının izi sürülecek ve bu kavram ile ilk metinde olduğu gibi müzakereci demokrasi bağlamında “Demokrasi”, “Vatan”, “ Millet”, “Birlik” ve “Hak” gibi kavramlar taranacaktır. Bu kavramların zaman içerisinde metinlerde kaybolup kaybolmadığı ya da ne sıklıkla kullanıldığına tespitine gidilecektir. Böylelikle varsa içerik değişimleri ve edindikleri yeni anlam yükleri bağlamında belirlenmeye çalışılacaktır.

2. Türkiye Gençlik Zirvesi konuşma metni üzerinde gerçekleştirilen tarama sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 2. 12.07.2021 CB Gençlik Zirvesi konuşma metni kavram taraması

Kavram	Kullanım Sıklığı	Kavramın Yüklendiği Anlam
Genç	68	Gençlik Genç vatandaşlar Gençlerin duyguları Gençlerin ufku Gençlerle ilgili faaliyetler
Birlik	12	Milletçe bir arada olmak Kenetlenmek Beraberlik
Vatan	36	Türkiye Cumhuriyeti Devleti Birlikte yaşanan toprak parçası
Millet	17	Aynı toprak parçasında birlikte yaşayan insan topluluğu Vatandaş
Demokrasi	1	Yönetim modeli
Hak	1	İnsan hakları
Buluşma	3	Toplantı Toplanma
Sosyal	2	Sosyal Yaşam

Tablo 2 incelenirken Tablo 1 de belirtilen ilk zirve sonuçları ile bir mukayesesinin yapılarak eş güdümlü bir şekilde ilerlenmesi genel anlamıyla zirve metninin kavramsal çerçevesinin anlaşılabilirliği açısından daha uygun olacaktır. Bu bağlamda Tablo 2 incelendiğinde yoğun olarak kullanılan kavramların bir önceki zirvenin konuşma metninde kullanılan kavramlarla ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Daha önce de ifade edildiği üzere iki konuşma metni arasında kelime yoğunluğu açısından önemli derecede bir farkın hâsıl olması bazı ifadelerin sayısal olarak tabloda yüksek çıkmasına neden olmuştur. Örneğin “Genç” ifadesi 2018 yılında gerçekleştirilen zirvenin konuşma metninde 103 defa kullanım sıklığı bulurken 2021 yılında gerçekleştirilen konuşma metninde ise 68 defa kullanım sıklığı bulmuştur. İlk zirvede gerçekleştirilen konuşma metni ile ikinci zirvede gerçekleştirilen konuşma metni arasındaki hacimsel farktan dolayı bu durumun tolere edilebilir bir durum olduğu belirtilebilir.

Tabloyu incelemeye devam ettiğimizde ikinci TGZ zirvesinde 36 kez kullanım sıklığı ile “Vatan” ifadesi ikinci en çok kullanılan ifade olduğudur. Yine bu ifadenin ilk zirvede de sıklık anlamında ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. “Vatan” ifadesi sözlük anlamında olduğu gibi

“üstünde yaşanan toprak parçası” tanımıyla kullanıldığı ve bu ifadenin kimi yerlerde “Türkiye” ve “Devletimiz” gibi kavramlarla da desteklendiği görülmektedir.

Tabloda en sık kullanılan bir diğer ifade ise “*Millet*” ifadesidir. Bu ifadenin “Vatan” kavramından bağımsız düşünülemediği gerçeğinden hareketle konuşma metninde de sıklıkla kullanıldığı ve kimi zaman “Vatandaş” ya da “Vatandaşlarım” gibi kavramlarla desteklendiği görülmektedir.

“Millet” ifadesinin kavramsal yüklerine bakıldığında tabloda da görüldüğü üzere ilk olarak sözlük anlamı olan “aynı toprak parçasını paylaşan insan topluluğu” bağlamında kullanılmıştır. “*Demokrasi*”, “*Hak*” gibi ifadelerin ise konuşma metninin genel çerçevesi içerisinde birer kez kullanılmıştır. Baktığımızda ilk zirvede olduğu gibi ikinci zirvede “*Sosyal*” ifadesinin kullanıldığı bu ifadenin anlam yükünü ise sosyalleşme ve sosyal yaşam olarak kavramlaştırılarak içerik kazandırıldığı görülmektedir. Son olarak beliren kavramın “Buluşma” ifadesi olduğunu görülmektedir. Bu kavram 2018 yılında yapılan ilk zirvede kendine genellikle ülke hedeflerinde buluşma ya da bir takım gerçekleştirilecek yeni imkânlar ile vatandaşları buluşturma anlamlarında kullanıldığı için tablo 1 de yer almamıştır. 2021 yılında yapılan ikinci zirvede ise bu kavram kamusal müzakere kavramının içini dolduran bir yaklaşımla, katılımcılar ile buluşma ya da zirvenin ana temasını oluşturan genç ve genç vatandaşlar ile buluşma bir araya gelme istişare yapma anlamlarında üç defa kullanılmıştır. Bu durum ise müzakereci demokrasinin bir gereği olan toplanma ve tarafların özgürce fikirlerini beyan edebilme durumu ile doğrudan ilişkili olmasından dolayı 2. Zirvenin kavram taramasını gösteren tabloda yer almıştır.

Özetle 2. Türkiye Gençlik Zirvesi açılışında Cumhurbaşkanı tarafından yapılan konuşma metninin kavramsal taraması yapıldığında tıpkı ilk toplantı metinlerinde olduğu gibi “Genç” kavramının en yoğun kullanılan kavram olduğu görülmektedir. Bu kavramın anlam yüklerine bakıldığında ise gençlerin sorunları, gençlerin beklentileri, gençlerin hedefleri gibi söz öbekleriyle kullanılarak toplantı içeriği ile uyumlu bir yapıda kavramlaştırıldığı görülmüştür. Yine bu kavram dışında “Vatan”, “Millet”, “Birlik” “Beraberlik”, “Hak” ve “Sosyalleşme” ifadeleri de tıpkı ilk konuşma metninde olduğu gibi genç kavramını takiben sıklıkla kullanılan ifadeler olduğu görülmüştür. Özellikle bu zirvede “Buluşma” kavramının da üç defa kullanıldığını görmekteyiz.

Sırasıyla tüm bu kavramların zirvenin ana konusunu teşkil eden gençlik kavramının içini dolduran, müzakereci demokrasilerin bir gereği olarak karar alma süreçlerinde tarafların birbirini ilgilendiren konularda ortak fikir beyan etme esasını güden bir anlayışla demokratik bir sürecin gereği olarak sıklıkla vurgulandığı belirmeliyiz. 2. Türkiye Gençlik Zirvesin konuşma metninde kullanılan kelimelerin sıklık durumuna göre oluşturulmuş kelime bulutu aşağıdaki gibidir (Şekil 4).

Şekil 4. 12.07.2021 CB Gençlik Zirvesi Kelime Bulutu

Şekil 4 incelendiğinde kavramların sıklık durumlarının bulut içerisindeki yerini de hacimsel olarak doğru orantıda arttırdığı görülmektedir. Böylelikle konuşma metni içerisinde hangi kavramın daha sık kullanılarak öne çıktığı, hangi kavramın daha az kullanılarak geri planda kaldığı görselleştirilerek sunulabilmektedir.

Bu bağlamda birinci zirve ile ikinci zirvenin kelime bulutu arasında bir kıyaslama yapıldığında Görsel 3'teki kelime bulutu ile görsel 4'te yer alan kelime bulutunun uyumlu bir seyir izlediği görülmektedir. İki bulutta da "Genç" kavramının en dikkat çekici kavram olarak en ön sırada olduğu görülürken bu kavramı sıklık sırasına göre "Vatan" "Millet" ve "Hak" gibi sözcükler izlemektedir. Görsel 3 de yer almayan "Buluşma" sözcüğü ise Görsel 4 yer alarak bu anlamda az da olsa bir farklılığın ortaya çıktığı görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma

Müzakereci demokrasi kavramının en önemli unsurlarından biri de kamusal müzakere süreçleridir. Habermas bu durumu "iletişimsel eylem" teorisi ile ele alarak liberal demokraside oluşabilecek birtakım krizlerin ancak katılım yoluyla çözülebileceğine işaret etmektedir. Burada katılımın yegâne unsuru ise kamusal alan olarak lanse edilen sivil toplumun kendilerini de ilgilendiren konularda katılımcı olma, karar verme ve konular üzerinde müzakere edebilme hakkının verilmesidir. Bu hak bir nevi iktidarın hem meşrutiyetini ilan etmesi hem de sivil bir otorite tarafından denetlenebilmesi açısından da önemlidir.

Demokrasinin olmazsa olmaz bu iki önemli unsurun bir müzakere masasında "iletişimsel eylem" çerçevesinde fikir alışverişi esasına dayanarak müzakere edebilmesi demokrasinin bir gerekliliğidir. Tabii kurulacak olan bu müzakere masasında tarafların eşit şartlarda bulunması müzakerecinin demokratik seyri açısından önemlidir. Bu müzakere masasında taraflar günlük hayatta uğradıkları adaletsizlikleri ve elde edemedikleri haklarını özgürce dile getirebilmeleri esastır. Ancak böyle bir durumda yöneten ve yönetilen tarafları arasında demokratik bir sürecin varlığından bahsedebiliriz. Tarafları dinlemek ilgili konuları müzakereye açmak rasyonel bir anlayışın yasalar arasına sıkıştırılmadan normatif ilkelerle beslenebilmesini de sağlayacaktır (Keyman, 2000, s. 199).

Çalışma özelinde örneklem olarak incelen Türkiye Gençlik Zirvesi oturumları bir kamusal müzakere süreci bağlamında ele alınmış yine müzakereci demokrasinin kuramsal temelini oluşturan Habermas iletişimsel eylem teorisi çerçevesinde incelenmiştir. İki oturum halinde gerçekleştirilen zirvenin Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilen konuşma metinleri önce WordArt kelime analizi programına yüklenerek kelime sıklıkları belirlenmiştir. Metnin bağlamından koparılmadan ortaya çıkarılan veriler içerik analizi ile yorumlandıktan sonra kelime bulutu ile görselleştirilerek hangi kelimelere daha sıklıkla vurgu yapıldığı ve hangi kelimelerin öne çıkarılarak kavramsallaştırıldığı tespit edilmiştir. Tüm elde edilen veriler sonucunda ortaya çıkan tablo betimsel analiz ile yalın bir şekilde açıklanmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen gençlik zirvesi toplantılarında belirlenen amaç, Türk gençliğinin bir profilinin çıkarılarak onları tanımak anlamak ve ihtiyaçları noktasında gerekli tespitleri yaparak bu ihtiyaçların giderilmesi olarak özetlenebilir. Yapılan toplantıların Türkiye’de gençler üzerine bir takım yararlı girişimlerin gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş STK’ların bir araya gelmesi sonucu oluşturulmuş çatı bir kuruluş olan Türkiye Gençlik STK’ları Platformu (TGSP) tarafından gerçekleştirilmiş olduğu görülmektedir. Zirvenin bu yönüyle toplumsal bir bağlayıcılığı olmamakla birlikte, zirvenin kurumsal yapısı ve devletin en üst kademesi tarafından desteklenmesi gençlik konusunun kavramsallaştırılması üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

Araştırmanın kapsamında incelenen belgeler, Türkiye Gençlik Zirvelerinde Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yapılan konuşma metinleridir. Çalışmada kapsam içerisine giren farklı müzakere örnekleri incelenmemiş sadece belirlenen örneklem üzerinden çıktılar değerlendirilmiştir. Seçilen kamusal müzakere örneğinde içeriğin gençlik üzerinde kavramsallaştırılması, toplumun önemli bir kesimi olan genç Türk vatandaşlarının sorunlarının ya da beklentilerinin müzakere edildiği bir zirve olması “Genç” kavramının da zirve teması ile uyumunun ortaya çıkarılabilmesi açısından kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan analizlerde gençler ile ilgili gerçekleştirilen kamusal müzakerecinin hangi temel kavramlar üzerinden ele alındığı bu kavramın ilerleyen süreç içerisinde diğer toplantı metinlerinde ne şekilde ele alınarak içeriğin dönüştürüldüğü noktasında tespitler yapılmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen ilk zirve 03.11.2018 Tarihinde gerçekleştirilmiştir. Zirvede tema 'Gençlik ve Sosyal Girişimcilik' olarak belirlenmiştir. Toplantı çıktıları incelendiğinde metnin yoğun olarak “Genç” ifadesi üzerinden kavramsallaştırıldığı görülmüştür. Bu kavram dışında birliği beraberliği vurgulamak anlamlarında “Vatan”, “Millet” gibi ifadelerde metinde en çok dikkat çeken iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Konuşma metninde genç kavramından sonra zirvenin teması olarak belirlenen “Sosyal” ifadesine de değinilerek bu ifadenin sosyalleşme, sosyal kültür sosyal girişimcilik gibi kavramlarla içeriklendirildiği görülmüştür.

İncelenen ikinci zirvede ise tema “Nitelikli Genç Nitelikli Toplum” olarak belirlenmiştir. Zirvenin çıktıları incelendiğinde ilk toplantıda olduğu gibi içeriğin yoğun olarak “Genç” ifadesi üzerinden kavramsallaştırıldığı görülmektedir. Kavramın anlam yüklerine bakıldığında gençlerle toplanılması, onlarla konuşulması karşılıklı dertleşilmesi ve gençlerin beklentilerini karşılayacak politikaların üretilmesi noktasında ele alındığı görülmektedir. Bu durum zirvenin müzakereci bir amaç güttüğü ve bu bağlamda gençlerin beklentilerinin karşılıklı müzakere yöntemi ile

giderilebileceği bununda tarafların karşılıklılık esası ile bir arada olabilmesi ile mümkün kılındığını göstermektedir.

Tüm bu tespitler üzerinden zirvede kamusal bir müzakere amacı güdüldüğü söylenebilir. Zirveyi bir müzakere masası olarak değerlendirdiğimizde bu masanın taraflarından biri de hiç şüphesiz gençlerdir. Müzakereci demokrasilerde üzerinde fikir alışverişinde bulunulacak konuların müzakeresinde birlik ve beraberlik vurgusu önemlidir. Bu bağlamda incelenen zirve çıktılarında genç ifadesinden sonra en çok kullanılan ifadelerin “Vatan” “Millet” gibi ifadeler olduğu görülmektedir. Bu ifadelerin hangi anlam yükleri ile içerik kazandırıldığına bakıldığında birlik ve beraberlik kavramlarının ön plana alındığı görülmektedir.

İki zirve arasında yaklaşık olarak üç yıl gibi bir sürenin olduğu görülmektedir. Zaman içerisinde iki zirvenin konuşma metinlerinde kavramsal olarak bir değişiklik olmamakla birlikte ikinci zirvede, ilk zirvede kullanılmayan “Buluşma” ifadesinin de konuşma metninde kendine yer bulduğunu görmekteyiz. Üç defa kullanılan ifadeye yüklenen anlam ise toplanma ya da toplantı olarak içeriklendirildiği bunun ise gençlerle toplantı ya da toplanma olarak kavramsallaştırıldığı görülmüştür. Bu durum kamusal müzakere süreçlerinin en önemli unsurlarından biri olan karşılıklılık esasının gerçekleştirilebilmesi için toplanmanın gerekliliğini karşılayan bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda her iki zirvenin konuşma metinlerinin zirve temasına uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Özellikle zirvenin Türkiye’nin genç vatandaşlarının sorunları ve beklentileri üzerine kurulu olması, katılımcılar ile karşılıklı bir diyalogun esas alınması bu zirvenin müzakereci demokrasilerin bir gereği olarak yürütülen kamusal müzakere süreçlerinin bir örneği olarak nitelendirilebilir.

Kaynakça

- Braun, V. ve Clarke, V. (2019). Psikolojide tematik analizin kullanımı. S. N. Şad* , N. Özer** ve A. Atlı*** (Çevirenler). Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education, doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.7c.2s.17m
- Cohen, J. (1999). Müzakereci Demokraside Usul ve Esas,” demokrasi ve farklılık siyasal düzenin sınırlarının tartışmaya açılması, Ed. by. Seyla Benhabib Çev. Zeynep Gürata, Cem Gürsel, İstanbul, Demokrasi Kitaplığı.
- Cusset, Y. (2001). *Habermas, L’espoir de la Discussion*, Michalon, Paris, 2001
- Çam, Çiğdem Aksu (2014). “Uluslararası Metinlerde Çevre”, Şehir Kavramlarının Yolculuğu, edit: Nihal Ekin Erkan, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, ss. 241-279.
- Doğanay, Ülkü,(2003), “Demokratik Usuller Üzerine Düşünmek”, İmge Kitabevi, Ankara, s:49
- Eagleton, T. (2015). İdeoloji, Çev. Muttalip Özcan, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- Erkan, N.E.(2014). *Şehir Kavramlarının Yolculuğu*. İdeal Yayıncılık. İstanbul.
- Habermas, J. (1996). İletişimsel Eylem Kuramı, M. Tüzel (Çev.). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Keyman, F. (2000). Türkiye ve Radikal Demokrasi: Geç Modern Zamanlarda Siyaset ve Demokratik Yönetim (1.Baskı). Alfa Yayınevi, İstanbul.
- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative Research Design: An Interactive Approach*. California: SAGE Publications.

- Özdaşlı, K., & Çelikkol, Ö. (2012). Psikolojik Sözleşme: Kavramsal Çerçeve ve Bir İçerik Analizi-Psychological Contract: Conceptual Framework And a Content Analysis. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*
- Seale, C. (1999). Quality in qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 5(4), 465-478
- Silverman, D. (2018). Nitel verileri yorumlama. (E. Dinç, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Sitembölükbaşı, Ş.(2005).“Liberal Demokrasinin Çıkmazlarına Çözüm Olarak Müzakereci Demokrasi”, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, (10), s.139-144
- Şentürk, H. (2008). “Seçim Sistemleri ve Yerel Siyaset”, *Yerel Siyaset Dergisi*, Sayı 34
- Tosun, G. E. (2001). Demokratikleşme Perspektifinden Devlet-Sivil Toplum İlişkisi. İstanbul: Alfa Yay
- Tunç, H.(2013). "*Demokrasi Türleri ve Müzakereci Demokrasi Kavramı*", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, c. 12, sayı. 1, ss. 1113-1132
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (9. baskı). Seçkin yayın evi, Ankara.
- Young, Iris Marion. (1999) “İletişim ve Öteki: Müzakereci Demokrasinin Ötesinde”, içinde *Demokrasi ve Farklılık: Siyasal Düzenin Sınırlarının Tartışmaya Açılması*,Yay. Haz. Seyla Benhabib, Çev. Zeynep Gürata, Cem Gürsel, Demokrasi Kitaplığı, İstanbul.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.